

‘Iedereen moet beseffen hoe urgent dit is’

Kansengelijkheid is voor Kim Putters, sinds 16 september voorzitter van de Sociaal-Economische Raad (SER), een belangrijk thema. ‘Ik kom uit een familie waar studeren niet voor de hand lag. Toen ik dat wél ging doen, merkte ik hoe je omstandigheden bepalen of dat normaal gevonden wordt.’

TEKST: SANNE VAN DER MOST BEELD: JERRY LAMPEN

WAAROM WAS STUDEREN BIJ U THUIS NIET VANZELFSPREKEND?

‘Ik kom uit een schippersfamilie waarin niemand studeerde. Ik kreeg mavo-advies en werd een stapelaar. Dankzij de studiefinanciering kon ik mijn eigen pad bewandelen en voelde ik me gesteund om mijn eigen keuzes te maken. Als je de ruimte krijgt om je talenten te ontwikkelen en benutten, dan krijg je de kans om te doen waar je goed in bent en jezelf steeds verder te ontwikkelen. Als er dan ook nog mensen zijn, zoals leerkrachten en werkgevers, die iets in jou zien en je daarbij helpen, dan kan dat echt het verschil maken.’

IS ER VOOR U ZO IEMAND GEWEEST DIE HET VERSCHIL MAAKTE?

‘Jazeker. Mijn leraar maatschappijleer op de middelbare school, de Willem de Zwijger Scholengemeenschap in Papendrecht, zag hoeveel interesse ik had in politiek en samenleving. Hij bracht boeken voor me mee, liet me spreekbeurten geven en bood me de kans om al met één been in een wereld te stappen die me intrigeerde en interessant leek. Zo iemand, die naast je gaat staan en zich in jou verdiept, dat is goud. Helaas krijgt niet iedereen die kans en dat is zonde. Niet alleen op individueel

niveau, maar ook voor onze samenleving. We hebben immers iedereen nodig in deze arbeidsmarktcrachte. Willen we naar een duurzamere en inclusievere samenleving, dan moet iedereen mee kunnen doen. Helaas gebeurt dat op dit moment nog niet.’

WAAR KOMT DIE KANSENGELIJKHEID VOLGENS U VANDAAN?

‘Kansengelijkheid ontstaat vaak al door de plek waar je wieg staat. Niet iedereen kan meedoen en niet iedereen heeft een eerlijke kans om zich te ontwikkelen. Voor bepaalde groepen mensen stapelen de risico's zich op. Zo ontstaan kwetsbare groepen. De oorzaken hangen ook samen met de manier waarop we de kinderopvang en het onderwijs hebben georganiseerd en voor wie dat betaalbaar en toegankelijk is. Maar ook bijvoorbeeld met de inrichting van onze arbeidsmarkt en onze samenleving en cultuur. Wie krijgt die vaste baan wel en wie niet? Voor wie is om- en bijscholing betaalbaar en binnen handbereik? Ook de verschillen tussen praktisch en academisch opgeleiden zijn groot. De laatste groep leeft langer en met meer gezonde levensjaren en heeft ook nog eens een grotere kans op een vaste baan.’

Kim Putters: 'Een duurzamere samenleving? Dan moet iedereen mee kunnen doen.'

'Iemand die naast je gaat staan en zich in jou verdiept, dat is goud'

WELKE ROL SPEELT DE SER IN HET AANPAKKEN VAN DEZE ONGELIJKHEID?

'De SER streeft naar maatschappelijke welvaart voor iedereen. Als mensen hun eigen talenten kunnen ontdekken en werk krijgen dat bij ze past, dan leidt dat tot een sterkere en duurzamere economie en beter verdeelde welvaart. Met onze adviezen proberen wij daaraan bij te dragen. In het SER-advies 'Gelijke kansen in het onderwijs' uit juni 2021 gingen we in op een aantal elementen van het Nederlandse onderwijssysteem die onbedoeld kansenongelijkheid in de hand kunnen werken. Zoals het systeem van vroege selectie en externe differentiatie, dat maakt dat kinderen met verschillende achtergronden elkaar minder vaak tegenkomen.

Het SER-advies kaart ook aan dat de kwaliteit van het funderend onderwijs onder druk staat. Daarnaast is het lerarentekort niet gelijk verdeeld over scholen. Het treft namelijk vaker de scholen waar in verhouding meer kinderen van ouders met een lager inkomen en met een niet-westerse migratieachtergrond naartoe gaan.'

WELKE AANPAK STELT DE SER VOOR?

'In ons advies doen wij een aantal aanbevelingen om kansengelijkheid te bevorderen. Dat kan onder meer door te investeren in het terugdringen van het lerarentekort en in ontwikkeling en kwaliteit van leraren. Maar ook door te zorgen voor betere randvoorwaarden zoals kleinere klassen, meer salaris, minder werkdruk en meer tijd. Daarnaast adviseren wij om op een later moment te selecteren in basis- en voortgezet onderwijs en om een brede brugklas te creëren met voldoende differentiatiemogelijkheden.

Verder wijst de SER op het belang van diversiteit en inclusie in de klas, passende ondersteuning voor alle leerlingen, een breed aanbod van ontwikkelmogelijkheden en een breed netwerk voor alle leerlingen. Ook roept de SER op om digitale middelen in de klas optimaal te benutten, een gezonde leefstijl te stimuleren en te zorgen voor meer aandacht voor barrières bij in- en doorstroom in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en voor betere studie- en